

آثار باستانی و ارزش های تاریخی

جشن خردادگان

نویسنده: شمشاد امیری خراسانی
انتشار: ۵ خرداد ۱۳۹۱ / ۴۰ دقیقه مطالعه

چکیده مقاله

جشن خردادگان (جشن خردادگان) فره کیانی- براساس جشن های دوازده گانه ایرانیان، روز خرداد برابر با ماه خرداد جشنی را به دنبال دارد که جشن خردادگان نام دارد. چون خرداد به چم(معنی) رسائی و کمال و تندرستی است و در جهان مادی پاسبانی آب چشمه ها و رودها و دریاها به این فرشته واگذار شده است. در این روز ایرانیان به کنار چشمه ها یا رودها و دریاها می رفتند و به ستایش اهورامزدا می پرداختند. پس از ستایش خداوند جان و خرد، این روز پرمهر را به خوشی سپری می کردند. خرداد ارزش نیکویی در یاد هر ایرانی و بهدین د

جشن خردادگان

(جشن خردادگان)

فره کیانی- براساس جشن های دوازده گانه ایرانیان، روز خرداد برابر با ماه خرداد جشنی را به دنبال دارد که جشن خردادگان نام دارد. چون خرداد به چم(معنی) رسائی و کمال و تندرستی است و در جهان مادی پاسبانی آب چشمه ها و رودها و دریاها به این فرشته واگذار شده است.

در این روز ایرانیان به کنار چشمه ها یا رودها و دریاها می رفتند و به ستایش اهورامزدا می پرداختند. پس از ستایش خداوند جان و خرد، این روز پرمهر را به خوشی سپری می کردند.

خرداد ارزش نیکویی در یاد هر ایرانی و بهدین دارد. در این روز بود که اشو زرتشت، پیامبر راستی چشم به جهان گشود. این روز در روان هر ایرانی ارزش بالایی دارد.

...

این واژه در اوستایی «هئوروتات»، در پهلوی «خُردات» خوانده می شده که ما اکنون آن را خرداد

می گوییم. که درستش خورداد است.

چم واژه خورداد چیست؟

موبد جمشیدی این واژه را اینگونه بیان می کنند:

" این واژه از دو بخش درست شده است: بخش نخست که هَئورَوَ (Haurva) بوده است به مرور تبدیل شده است به هَر Hra یا خَر Xra که به مانای همه، یا کل است که از بن و ریشه پیدا می شود. (خرد یا خَرَتو Xra-tow به مانای تابش همه چیز از کل و بن وجود انسان نیز از همین ریشه می آید)

بخش دوم واژه خرداد، دات یا داد می باشد که از ریشه «دادن» می آید و به ماناهای داده شده، زاده شده، پیدا شده و یا دهنده و زاینده بیان شده است. پس خرداد را می توان هم به مانای همه دهنده، همه کننده و یا کامل و کامل کننده برداشت کرد و یا پیدا شده، زاده شده و داده شده از کل و بن وجود و ... "

خورداد کم و بیش همه جا همراه و دست در دست امرداد یا امرتات می آید. امرداد یا امرتات به مانای جاودانه است که روی هم رفته این دو واژه به مانای خوش زیستی همیشگی می باشد.

شایسته است بدانیم که در میان دو ماه خورداد و امرداد ماهی قرار دارد که به نماد تیر یا تیشتر است و تیشتر ایزد باران است.

بندهشن درباره امشاسپند خورداد اینگونه می گوید:

" خرداد سرور سالها و ماهها و روزهاست، (یعنی) این که او سرور همه است. او را (به) گیتی آب خویش است. چنین گوید: «هستی، زایش و پرورش همه موجودات مادی جهان از آب است و زمین را نیز آبادانی از اوست». اگر در سال نیک شاید زیستن، به سبب خرداد است. چنین گوید: « همه نیکی چون از ابرگران به گیتی آید، آن (به) خرداد روز (که) نوروز است، آید». باشد که گوید که «همه روز آید، اما آن روز بیش آید».

ابوریحان بیرونی درباره جشن خرداد اینگونه می نویسد:

" ... عیدی است که بواسطه اتفاق دو نام خردادگان نام دارد و معنای این نام ثبات خلق است و خرداد ملکی است که بتربیت خلق و اشجار و نبات و ازله پلیدی از آنها موکل است."

بندهشن گل امشاسپند خرداد را سوسن نام می برد. در اوستا یشتی بنام امشاسپند خرداد بوده که در ستایش و نیایش آن است.

در خرداد یشت بند 10 اینگونه می خوانیم:

" او را _ امشاسپند خرداد را _ برای فر و فروغش با نماز [ی به بانگ] بلند و با زور می ستاییم.

ما امشاسپند خرداد را با هوم امیخته با شیر، با برسم، با زبان خرد، و منتره با اندیشه و گفتار و کردار [نیک]، با زور و با سخن رسا می ستاییم.

« ینگه هاتم ... »

در پایان این جشن نیکو را بر هر ایرانی و ایران دوستی شادباش می گویم و آرزو دارم که یکی از بهترین روزهای سال را سپری کنید.

ارجاع به این مقاله

شمشاد امیری خراسانی، «جشن خردادگان»، پارسیان دژ، ۱۳۹۱.

خواندن مقاله و پیوست‌های آن در وبسایت پارسیان دژ

نشانی ثابت این نسخه:

<http://parsiandej.ir/articles/1154/pdf/جشن-خردادگان.pdf>

آخرین ویرایش مقاله: ۱۲ مرداد ۱۴۰۵